

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

28. října 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v trestních věcech – Listina základních práv Evropské unie – Článek 50 – Úmluva k provedení Schengenské dohody – Článek 54 – Zásada *ne bis in idem* – Dohoda o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými – Vydání státního příslušníka třetí země do Spojených států na základě dvoustranné dohody o vydávání uzavřené členským státem – Státní příslušník pravomocně odsouzený za stejný čin v jiném členském státě, který již v tomto státě vykonal svůj trest v plném rozsahu“

Ve věci C-435/22 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Oberlandesgericht München (Vrchní zemský soud v Mnichově, Německo) ze dne 21. června 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 1. července 2022, v trestním řízení proti

HF,

za účasti:

Generalstaatsanwaltschaft München,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Arabadžiev, A. Prechal, E. Regan, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, D. Gratsias a M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), předsedové senátů, S. Rodin, F. Biltgen, N. Piçarra, N. Wahl, I. Ziemele a J. Passer, soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. září 2022,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za HF, S. Schomburgem a M. Weberem, Rechtsanwälte,
- za Generalstaatsanwaltschaft München, F. Halabim, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: němčina.

- za německou vládu J. Möllerem, P. Buschem, M. Hellmannem a U. Kühnem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi L. Baumgartem a M. Wasmeierem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. října 2022,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19; Zvl. vyd. 19/02, s. 3) podepsané v Schengenu dne 19. června 1990, jež vstoupila v platnost dne 26. března 1995, (dále jen „ÚPSD“), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 610/2013 ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. 2013, L 182, s. 1) a článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla podána v rámci žádosti předložené orgány Spojených států amerických orgánům Spolkové republiky Německo o vydání HF, srbského státního příslušníka, za účelem trestního stíhání.

Právní rámec

Unijní právo

ÚPSD

- 3 ÚPSD byla uzavřena za účelem provádění dohody mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsané v Schengenu dne 14. června 1985 (Úř. věst. 2000, L 239, s. 13; Zvl. vyd. 19/02, s. 3).
- 4 Článek 20 ÚPSD, obsažený v hlavě II kapitole 4 této úmluvy, nadepsané „Podmínky pro pohyb cizinců“, ve svém odstavci 1 stanoví:
„Cizinci, kteří nepodléhají vízové povinnosti, se mohou volně pohybovat na území smluvních stran po dobu nejvýše 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů, pokud splňují podmínky vstupu uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e).“
- 5 Článek 54 ÚPSD, obsažený v hlavě III kapitole 3 této úmluvy, nadepsané „Zákaz dvojího trestu“, stanoví:
„Osoba, která byla pravomocně odsouzena jednou smluvní stranou, nesmí být pro tentýž čin stíhána druhou smluvní stranou za předpokladu, že v případě odsouzení již byla vykonána nebo je právě vykonávána sankce, nebo podle práva smluvní strany, ve které byl rozsudek vynesen, již nemůže být vykonána.“

Protokol o začlenění schengenského acquis do rámce Evropské unie

- 6 ÚPSD byla do unijního práva zahrnuta protokolem o začlenění schengenského *acquis* do rámce Evropské unie, připojeným ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství Amsterodamskou smlouvou (Úř. věst. 1997, C 340, s. 93), na základě „schengenského *acquis*“, jak je vymezeno v příloze tohoto protokolu.
- 7 Článek 2 odst. 1 druhý pododstavec uvedeného protokolu stanoví:
„Rada [Evropské unie] [...] určí podle příslušných ustanovení smluv právní základ všech ustanovení nebo rozhodnutí, jež tvoří schengenské *acquis*.“
- 8 Na základě tohoto ustanovení přijala Rada dne 20. května 1999 rozhodnutí 1999/436/ES, které určuje právní základ všech ustanovení nebo rozhodnutí, jež tvoří schengenské *acquis*, v souladu s příslušnými ustanoveními Smlouvy o založení Evropského společenství a Smlouvy o Evropské unii (Úř. věst. 1999, L 176, s. 17; Zvl. vyd. 19/01, s. 152). Z článku 2 tohoto rozhodnutí a z jeho přílohy A vyplývá, že Rada určila jako právní základ článku 54 ÚPSD články 34 a 31 SEU.

Dohoda EU – USA

- 9 Článek 1 Dohody o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými ze dne 25. června 2003 (Úř. věst. 2003, L 181, s. 27; Zvl. vyd. 19/06, s. 161, dále jen „dohoda EU-USA“) zní takto:
„Smluvní strany se v souladu s ustanoveními této dohody zavazují zdokonalovat svou spolupráci v rámci platných vztahů mezi členskými státy a Spojenými státy americkými pro vydávání pachatelů trestných činů.“
- 10 Článek 3 dohody EU-USA, nadepsaný „Oblast působnosti této dohody ve vztahu k dvoustranným smlouvám o vydávání uzavřeným mezi členskými státy“, stanoví podmínky a způsoby, za nichž ustanovení obsažená v článcích 4 až 14 této dohody nahrazují nebo doplňují ustanovení dvoustranných smluv o vydávání uzavřených mezi členskými státy a Spojenými státy.
- 11 Článek 16 uvedené dohody, nadepsaný „Časová působnost“, stanoví:
„1. Tato dohoda se použije pro trestné činy spáchané před jejím vstupem v platnost i po něm.
2. Tato dohoda se použije na žádosti o vydání podané po jejím vstupu v platnost. [...]“
- 12 Článek 17 téže dohody, nadepsaný „Neuplatňování odchylek“, uvádí:
„1. Tato dohoda se použije, aniž je dotčeno uplatnění důvodů k zamítnutí dožádaným státem ve věcech, které tato dohoda neupravuje, ale které vyplývají z platné dvoustranné smlouvy o vydávání mezi příslušným členským státem a Spojenými státy americkými.
2. Mohou-li být ústavní zásady dožádaného státu nebo pravomocná soudní rozhodnutí pro něj závazná překážkou plnění jeho závazků při vydávání a neupravuje-li řešení této věci tato dohoda ani použitelná dvoustranná smlouva, zahájí dožádaný a dožadující stát konzultace.“

Schengenský hraniční kodex

- 13 Článek 6 odst. 1 první pododstavec nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2016, L 77, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a jímž se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. 2018, L 236, s. 1), (dále jen „schengenský hraniční kodex“), stanoví:

„Pro předpokládané pobyty na území členských států, které nepřesáhnou 90 dní během jakéhokoli období 180 dnů, kterým se rozumí období 180 dnů bezprostředně předcházející každému dni pobytu, platí pro vstup státních příslušníků třetích zemí tyto podmínky:

- a) mají platný cestovní doklad opravňující držitele k překročení hranice, který splňuje tato kritéria:
- i) musí být platný nejméně tři měsíce po předpokládaném datu odjezdu z území členských států. V naléhavých případech, které jsou odůvodněné, je možné od splnění této povinnosti upustit;
  - ii) byl vydán v předchozích deseti letech;
- b) mají platné vízum, pokud je požadováno na základě [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. 2018, L 303, s. 39)], nebo platné cestovní povolení, pokud je požadováno na základě [nařízení 2018/1240], ledaže jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo platného dlouhodobého víza;

[...]“

- 14 Toto ustanovení nahradilo čl. 5 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2006, L 105, s. 1), který předtím sám nahradil čl. 5 odst. 1 ÚPSD. Článek 20 odst. 1 ÚPSD tak musí být chápán tak, že nyní odkazuje na tento čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu.

Narřízení 2018/1806

- 15 Článek 3 odst. 1 nařízení 2018/1806 zní:

„Státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze I jsou povinni mít při překračování vnějších hranic členských států vízum.“

- 16 Článek 4 odst. 1 tohoto nařízení zní takto:

„Státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze II jsou osvobozeni od vízové povinnosti stanovené v čl. 3 odst. 1 pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů.“

- 17 Mezi třetí země uvedené na seznamu v uvedené příloze II patří Republika srbská.

Německé právo

- 18 Článek 1 l'Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (Dohoda o vydávání mezi Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými) ze dne 20. června 1978 (BGBl. 1980 II, s. 647, dále jen „dohoda o vydávání Německo-USA“), nadepsaný „Povinnost vydání“, ve svém odst. 1 stanoví:

„Smluvní strany se zavazují, že si budou v souladu s ustanoveními této dohody vzájemně vydávat osoby, které jsou stíhány pro trestný čin spáchaný na území dožadujícího státu nebo za účelem výkonu trestu nebo ochranného opatření a nacházejí se na území druhé smluvní strany.“

- 19 Článek 2 této dohody, nadepsaný „Trestné činy, pro které je možné vydání“, ve znění Zusatzvertrag zum Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (dodatková dohoda k dohodě o vydávání mezi Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými) ze dne 21. října 1986 (BGBl. 1988 II, s. 1087), stanoví:

„(1) Vydání podle této dohody je přípustné pro trestné činy, které jsou trestné podle práva obou smluvních stran. [...]

(2) Vydání pro trestný čin, pro který je přípustné, se povoluje

a) k trestnímu stíhání, pokud lze podle práva obou smluvních stran za daný trestný čin uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby přesahující jeden rok [...]

[...]

- 20 Článek 8 uvedené dohody, nadepsaný „Zákaz dvojího trestu“, zní:

„Vydání se nepovolí, pokud stíhaná osoba již byla pro trestný čin, pro který je požadováno vydání, příslušnými orgány dožadovaného státu pravomocně zproštěna obžaloby, nebo odsouzena.“

- 21 Podle předkládajícího soudu byla dohoda o vydávání Německo-USA sladěna s dohodou EU-USA prostřednictvím Zweiter Zusatzvertrag zum Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (druhá dodatková dohoda k dohodě o vydávání mezi Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými) ze dne 18. dubna 2006 (BGBl. 2007 II, s. 1634, dále jen „druhá dodatková dohoda“).

Věc v původním řízení a předběžná otázka

- 22 Dne 20. ledna 2022 byl HF, srbský státní příslušník, v Německu předběžně zadržen na základě červeného oznámení vydaného Mezinárodní organizací kriminální policie (Interpol) na žádost orgánů Spojených států amerických, které usilují o jeho vydání k trestnímu stíhání za trestné činy spáchané v období od září 2008 do prosince 2013. Toto červené oznámení bylo zveřejněno na základě příkazu k zatčení ze dne 4. prosince 2018 vydaného United States District Court for the District of Columbia (federální soud Spojených států pro obvod District of Columbia).
- 23 HF je tak nyní od 20. ledna 2022 umístěn ve vydávací vazbě v Německu pro účely tohoto vydávacího řízení.

- 24 Trestné činy, jichž se žádost o vydání týká, spočívají, jak je popsáno v předkládacím rozhodnutí, ve spolčení za účelem účasti ve zločineckých korupčních skupinách a spolčení za účelem spáchání bankovních podvodů a podvodů spáchaných pomocí telekomunikačních zařízení podle Title 18 U. S. Code § 1962 písm. d) a § 1349.
- 25 Dopisem ze dne 25. ledna 2022 předaly orgány Spojených států amerických německým orgánům příkaz k zatčení ze dne 4. prosince 2018 spolu s obžalobou velké poroty United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit (federální odvolací soud Spojených států pro obvod District of Columbia) z téhož dne.
- 26 V okamžiku svého zatčení HF uvedl, že má bydliště ve Slovinsku, a předložil srbský cestovní pas vydaný dne 11. července 2016 s platností do 11. července 2026, slovinské povolení k pobytu vydané dne 3. listopadu 2017, jehož platnost vypršela dne 3. listopadu 2019, a kosovský průkaz totožnosti. Podle předkládacího rozhodnutí slovinské orgány v roce 2020 zamítly žádost HF o prodloužení tohoto povolení k pobytu.
- 27 Na základě žádosti Oberlandesgericht München (Vrchní zemský soud v Mnichově, Německo), předkládajícího soudu příslušného k rozhodování o žádosti o vydání HF do Spojených států, a Generalstaatsanwaltschaft München (Vrchní státní zastupitelství v Mnichově, Německo) poskytly slovinské orgány následující informace.
- 28 Zprvce HF byl rozsudkem Okrožnoho sodišče v Mariboru (Krajský soud v Mariboru, Slovinsko) ze dne 6. července 2012, který nabyl právní moci dne 19. října 2012, odsouzen za trestný čin „útok na informační systém“ podle čl. 221 odst. 4 ve spojení s odst. 2 Kazenskiho zakoniku (slovinský trestní zákoník) spáchaný v době od prosince 2009 do června 2010 k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a tří měsíců.
- 29 Zadruhé tento trest odnětí svobody byl změněn na trest obecně prospěšných prací v délce 480 hodin, které HF zcela odpracoval až dne 25. června 2015.
- 30 Zatřetí Okrožno sodišče v Koprú (Krajský soud v Koperu, Slovinsko) rozhodnutím ze dne 23. září 2020 zamítl žádost o vydání HF k trestnímu stíhání předloženou slovinským orgánům orgány Spojených států s odůvodněním, že za činy uvedené v žádosti o vydání spáchané před červencem 2010 byl HF pravomocně odsouzen rozsudkem Okrožnoho sodišče v Mariboru (Krajský soud v Mariboru), uvedeným v bodě 28 tohoto rozsudku. Co se týče dalších činů popsaných v uvedené žádosti o vydání, k nimž došlo po červnu 2010, neexistuje ve vztahu k nim podezření ze spáchání trestného činu.
- 31 Konečně začtvrté toto rozhodnutí Okrožnoho sodišče v Koprú (Krajský soud v Koperu, Slovinsko) bylo potvrzeno rozhodnutím Višje sodišče v Koprú (Vrchní soud v Koperu, Slovinsko) ze dne 8. října 2020 a nabylo právní moci.
- 32 Předkládající soud tvrdí zprvce to, že žádost o vydání dříve doručená slovinským orgánům a žádost o vydání dotčená ve věci v původním řízení se týkají stejných trestných činů, a zadruhé to, že činy, o nichž rozhodl Okrožno sodišče v Mariboru (Krajský soud v Mariboru) rozsudkem uvedeným v bodě 28 tohoto rozsudku, jsou totožné s činy, na něž se vztahuje posledně uvedená žádost o vydání, v rozsahu, v jakém jsou v ní popsány trestné činy spáchané do června 2010.

- 33 Podle předkládajícího soudu tedy přípustnost žádosti o vydání v rozsahu, v němž se týká činů spáchaných před červencem 2010, závisí na tom, zda se na věc v původním řízení uplatní zásada *ne bis in idem*, jak ji upravuje článek 54 ÚPSD ve spojení s článkem 50 Listiny.
- 34 Tento soud přitom poznamenává, že rozsudek ze dne 12. května 2021, Bundesrepublik Deutschland (Červené oznámení Interpolu) (C-505/19, dále jen „rozsudek Červené oznámení Interpolu“, EU:C:2021:376) neumožňuje rozhodnout o této otázce s ohledem na rozdíly mezi věcí v původním řízení a věcí, v níž byl vydán uvedený rozsudek.
- 35 Tento soud totiž zaprvé poukazuje na skutečnost, že HF není občanem Unie.
- 36 Zadruhé věc v původním řízení se týká formální žádosti o vydání, a nikoli pouhého zveřejnění červeného oznámení Interpolu za účelem předběžného zadržení HF pro jeho případné vydání.
- 37 Zatřetí, pokud by Spolková republika Německo měla odmítnout vydání HF na základě povinnosti dodržovat zásadu *ne bis in idem* ve smyslu článku 50 Listiny, porušila by povinnost vydání vyplývající z čl. 1 odst. 1 dohody o vydávání Německo-USA, neboť trestný čin přičítaný HF splňuje podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 a 2 této dohody.
- 38 Skutečnost, že HF již byl za část trestných činů, na něž se vztahuje žádost o vydání dotčená ve věci v původním řízení, konkrétně za trestné činy spáchané do června 2010, pravomocně odsouzen rozsudkem Okrožného sodišče v Mariboru (Krajský soud v Mariboru) ze dne 6. července 2012 a že trest uložený tímto soudem již byl v plném rozsahu vykonán, nebrání jeho vydání. Jak totiž jasně vyplývá ze znění článku 8 dohody o vydávání Německo-USA, dožádaný stát nesmí povolit vydání na základě zásady *ne bis in idem* pouze tehdy, pokud byla stíhaná osoba pravomocně odsouzena příslušnými orgány tohoto státu, v tomto případě Spolkové republiky Německo. Tento článek nelze vykládat tak, že se vztahuje i na odsouzení v jiných členských státech.
- 39 Kromě toho se Spolková republika Německo a Spojené státy v rámci jednání o dohodě o vydávání Německo-USA výslovně dohodly, že rozhodnutí vydaná ve třetích státech nepředstavují překážku pro vydání.
- 40 Tento výklad článku 8 dohody o vydávání Německo-USA konečně vyplývá také ze skutečnosti, že druhá dodatková dohoda, kterou byla dohoda o vydávání Německo-USA sladěna s dohodou EU-USA, nestanovila žádné zvláštní ustanovení o rozšíření zákazu dvojího trestu na všechny členské státy.
- 41 Předkládající soud si však klade otázku, zda článek 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚPSD neukládá Spolkové republice Německo povinnost odmítnout vydání HF pro trestné činy, o nichž bylo pravomocně rozhodnuto Okrožnom sodiščem v Mariboru (Krajský soud v Mariboru).
- 42 V tomto ohledu tento soud zaprvé uvádí, že podmínky pro uplatnění zásady *ne bis in idem* zakotvené v článku 50 Listiny a článku 54 ÚPSD jsou ve věci v původním řízení splněny.
- 43 Předně byl HF pravomocně odsouzen soudem členského státu a uložený trest byl zcela vykonán.
- 44 Dále platí, že výhoda poskytovaná ustanoveními uvedenými v bodě 42 tohoto rozsudku není vyhrazena pouze občanům Unie.

- 45 Kromě toho podle bodů 94 a 95 rozsudku Červené oznámení Interpolu představuje předběžné zadržení osoby, na kterou se vztahuje červené oznámení Interpolu vydané na žádost třetího státu, jedním z členských států trestní stíhání ve smyslu článku 54 ÚPSD. Takové rozhodnutí o přípustnosti vydání, jako je rozhodnutí dotčené v původním řízení, které vede k předání dotyčné osoby dožadujícímu třetímu státu za účelem trestního stíhání, by tedy mělo být rovněž považováno za trestní stíhání.
- 46 Konečně, rozhodnutí o přípustnosti vydání státního příslušníka třetího státu zatčeného v členském státě do Spojených států je prováděním unijního práva ve smyslu článku 51 Listiny. V každém případě by se totiž takové rozhodnutí týkalo dohody EU-USA, při jejímž uplatňování by měla být zohledněna základní práva zakotvená v Listině. Podle předkládajícího soudu měl navíc HF v době svého zatčení právo na volný pohyb podle čl. 20 odst. 1 ÚPSD ve spojení s čl. 6 odst. 1 prvním pododstavcem písm. b) Schengenského hraničního kodexu a s čl. 4 odst. 1 nařízení 2018/1806, neboť byl jako srbský státní příslušník osvobozen od vízové povinnosti. V rámci uplatňování článku 20 ÚPSD by tedy měla být uvedena základní práva zohledněna.
- 47 Zadruhé má předkládající soud pochybnosti o tom, zda článek 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚPSD může vést k tomu, že státního příslušníka třetího státu nebude možné vydat do Spojených států.
- 48 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že ve věci Červené oznámení Interpolu Soudní dvůr odkázal na to, že osoba, na kterou se vztahuje červené oznámení, konkrétně německý státní příslušník, má právo na volný pohyb ve smyslu článku 21 SFEU, a poté dospěl k závěru, že se na tuto osobu vztahuje zásada *ne bis in idem* zaručená článkem 54 ÚPSD v rámci zveřejnění červeného oznámení Interpolu, jehož cílem je předběžné zadržení této osoby za účelem jejího případného vydání do třetího státu.
- 49 HF však jako srbský státní příslušník nepožívá práva na volný pohyb ve smyslu čl. 21 odst. 1 SFEU. Naproti tomu, jelikož je osvobozen od vízové povinnosti, požívá práva na volný pohyb ve smyslu článku 20 ÚPSD. Je tedy třeba přezkoumat, zda za takových okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, může být právo na volný pohyb ve smyslu posledně uvedeného ustanovení omezeno.
- 50 V tomto ohledu se předkládající soud přiklání spíše k závěru, že ustanovení článku 54 ÚPSD ve spojení s článkem 50 Listiny nebrání vydání HF do Spojených států, vzhledem k tomu, že tento soud je vázán vydávací povinností zakotvenou v dohodě o vydávání Německo-USA.
- 51 Předkládající soud opírá tento závěr o výklad čl. 351 prvního pododstavce SFEU, podle něhož se toto ustanovení vztahuje i na dohody, které byly sice uzavřeny po 1. lednu 1958, ale týkají se oblasti, v níž se Unie stala příslušnou až po uzavření těchto dohod, a to z důvodu rozšíření pravomocí Unie, které nebylo pro dotčený členský stát v době uzavření těchto dohod objektivně předvídatelné.
- 52 Dohoda o vydávání Německo-USA přitom vstoupila v platnost dne 30. července 1980, to znamená před uzavřením dohody mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích dne 14. června 1985, a tím spíše před uzavřením ÚPSD dne 19. června 1990 a protokolu připojeného k Amsterodamské smlouvě o začlenění schengenského *acquis* do rámce Evropské

unie dne 2. října 1997. Spolková republika Německo tedy nemohla při uzavírání dohody o vydávání Německo-USA předpokládat, že do oblasti působnosti Unie bude zahrnuta zásada *ne bis in idem* na evropské úrovni nebo justiční spolupráce v trestních věcech.

- 53 Vzhledem k tomu, že dohoda EU-USA navíc takovou zásadu *ne bis in idem* na evropské úrovni nestanoví, bylo by možné z toho a *contrario* vyvodit, že dvoustranná dohoda o vydávání, která stanoví pouze vnitrostátní zákaz dvojího trestu, by měla být i nadále dodržována.
- 54 Za těchto okolností se Oberlandesgericht München (Vrchní zemský soud v Mnichově) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být článek 54 [ÚPSD] ve spojení s článkem 50 [Listiny] vykládán v tom smyslu, že tato ustanovení brání vydání státního příslušníka třetího státu, který není občanem Unie ve smyslu článku 20 SFEU, ze strany orgánů smluvního státu této úmluvy a členského státu Unie do třetího státu, pokud dotyčná osoba již byla za tytéž činy, na které se vztahuje žádost o vydání, pravomocně odsouzena jiným členským státem Evropské unie a tento rozsudek byl vykonán a pokud by rozhodnutí odmítnout vydání této osoby do třetího státu bylo možné pouze s vědomím, že dojde k porušení dvoustranné dohody o vydávání uzavřené s tímto třetím státem?“

K žádosti o použití naléhavého řízení o předběžné otázce

- 55 Předkládající soud navrhl, aby tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce podle čl. 23a prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 56 Na podporu svého návrhu se předkládající soud opřel o skutečnost, že HF je od 20. ledna 2022 v Německu ve vydávací vazbě pro účely postupu vydání, o němž se jedná v původním řízení, a že odpověď na položenou otázku může mít důsledky pro tuto vydávací vazbu.
- 57 Zaprvé je třeba uvést, že tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká zejména výkladu článku 54 ÚPSD a že, jak vyplývá z článku 2 rozhodnutí 1999/436 a jeho přílohy A, Rada určila články 34 a 31 SEU jako právní základ článku 54 ÚPSD.
- 58 Zatímco článek 34 SEU byl Lisabonskou smlouvou zrušen, ustanovení článku 31 SEU byla převzata do článků 82, 83 a 85 SFEU. Posledně uvedená ustanovení spadají do hlavy V části třetí SFEU, která se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Tento návrh může proto být projednán v naléhavém řízení o předběžné otázce podle čl. 23a prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 107 odst. 1 jednacího řádu.
- 59 Zadruhé, pokud jde o kritérium naléhavosti, z ustálené judikatury vyplývá, že toto kritérium je splněno, pokud je osoba dotčená v původním řízení ke dni podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce zbavena svobody a její ponechání ve vazbě závisí na výsledku sporu v původním řízení [rozsudek ze dne 28. dubna 2022, C a CD (Právní překážky výkonu rozhodnutí o předání), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, bod 39 a citovaná judikatura].
- 60 V projednávaném případě ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že HF je v současné době předběžně zadržen a že v závislosti na odpovědi na položenou otázku by předkládající soud mohl nařídit propuštění HF na svobodu.

- 61 Za těchto okolností rozhodl druhý senát Soudního dvora dne 15. července 2022 na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta vyhovět návrhu předkládajícího soudu na projednání této předběžné otázky v naléhavém řízení o předběžné otázce.
- 62 Kromě toho na základě čl. 113 odst. 2 jednacího řádu rozhodl o předání projednávané věci Soudnímu dvoru za účelem jejího přidělení velkému senátu.

K předběžné otázce

- 63 Podstatou předběžné otázky předkládacího soudu je, zda musí být článek 54 ÚPSD ve spojení s článkem 50 Listiny vykládán v tom smyslu, že brání vydání státního příslušníka třetího státu ze strany orgánů členského státu do jiného třetího státu, pokud byl tento státní příslušník pravomocně odsouzen jiným členským státem za stejné činy, jako jsou činy, na které se vztahuje žádost o vydání, a uložený trest byl vykonán, a pokud je žádost o vydání založena na dvoustranné dohodě o vydávání, která omezuje působnost zásady *ne bis in idem* na rozsudky vydané dožádaným členským státem.
- 64 Úvodem je třeba připomenout, že zásada *ne bis in idem* představuje základní zásadu unijního práva, která je nyní zakotvena v článku 50 Listiny (rozsudky ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 22, a ze dne 22. března 2022, Nordzucker a další, C-151/20, EU:C:2022:203, bod 28).
- 65 Kromě toho tato zásada, zakotvená rovněž v článku 54 ÚPSD, vyplývá z ústavních tradic společných členským státům. Tento článek, který zajišťuje dodržování toho, co je podstatou článku 50 Listiny, musí tedy být vykládán ve světle tohoto článku (v tomto smyslu viz rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 70 a citovaná judikatura).
- 66 S ohledem na pochybnosti vyjádřené předkládajícím soudem a uvedené v bodech 47 až 53 tohoto rozsudku je vhodné nejprve přezkoumat prvky výkladu týkající se článku 54 ÚPSD a teprve poté se zabývat případným dopadem dohody o vydávání Německo-USA a čl. 351 prvního pododstavce SFEU na použití tohoto článku na věc původním řízení.

K článku 54 ÚPSD

- 67 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že je třeba při výkladu ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 77 a citovaná judikatura).
- 68 Jak vyplývá z jeho znění, článek 54 ÚPSD brání tomu, aby členský stát stíhal osobu pro tytéž činy, pro které již byla pravomocně odsouzena jiným členským státem, za předpokladu, že v případě odsouzení již byla vykonána nebo je právě vykonávána sankce, nebo podle práva posledně uvedeného státu již nemůže být vykonána.
- 69 V projednávané věci se předkládající soud konkrétně táže Soudního dvora zaprvé na použití tohoto ustanovení ve vztahu k formální žádosti o vydání a zadruhé na to, zda pojem „osoba“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje státního příslušníka třetího státu.

- 70 V tomto ohledu je zaprvé třeba mít za to, že pojem „stíhání“ ve smyslu článku 54 ÚPSD zahrnuje žádost o vydání. Jak totiž v podstatě konstatoval generální advokát v bodě 46 svého stanoviska, spadá-li pod tento pojem již předběžné zadržení osoby, na kterou se vztahuje Červené oznámení Interpolu, jehož účelem je umožnit případné vydání této osoby do třetího státu, tím spíše to platí pro výkon žádosti o vydání, jelikož takový výkon představuje akt členského státu, který přispívá k účinnému výkonu trestního stíhání v dotčeném třetím státě.
- 71 Zadruhé, co se týče toho, zda pojem „osoba“ uvedený v článku 54 ÚPSD zahrnuje státního příslušníka třetí země, je třeba poznamenat, že tento článek zaručuje ochranu zásady *ne bis in idem*, pokud byla „osoba“ pravomocně odsouzena členským státem.
- 72 Je tak třeba nejprve konstatovat, že znění článku 54 ÚPSD nestanoví podmínku týkající se státní příslušnosti členského státu.
- 73 Dále je tento závěr podpořen kontextem tohoto ustanovení.
- 74 Článek 50 Listiny, v jehož světle je třeba vykládat článek 54 ÚPSD, totiž stanoví, že „nikdo“ nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona. Ani článek 50 Listiny tedy nezakládá vazbu na postavení občana Unie. Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 49 svého stanoviska, článek 50 není obsažen v kapitole V Listiny, týkající se „[o]bčanských práv“, ale v její kapitole VI, týkající se „[s]oudnictví“.
- 75 Konečně výklad článku 54 ÚPSD, podle kterého pojem „osoba“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje i státního příslušníka třetí země, je podpořen i cíli, jež toto ustanovení sleduje.
- 76 Z judikatury totiž na jedné straně vyplývá, že zásada *ne bis in idem* zakotvená v tomto článku má v prostoru svobody, bezpečnosti a práva zabránit tomu, aby byla pravomocně odsouzená osoba proto, že využila práva volného pohybu, stíhána za tentýž čin na území více členských států, a zaručit právní jistotu tím, že budou respektována pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci (v tomto smyslu viz rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 79).
- 77 Soudní dvůr na druhé straně rozhodl, že jakožto logický důsledek zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, je cílem zásady *ne bis in idem* zaručit právní jistotu a spravedlnost, a to zajištěním toho, aby dotyčná osoba, byla-li stíhána a případně odsouzena, měla jistotu, že nebude opět stíhána za tentýž čin (rozsudek ze dne 22. března 2022, Nordzucker a další, C-151/20, EU:C:2022:203, bod 62). Článek 54 ÚPSD tak zajišťuje občanský klid osob, které poté, co byly stíhány, byly pravomocně odsouzeny (rozsudek ze dne 28. září 2006, Gasparini a další, C-467/04, EU:C:2006:610, bod 27).
- 78 S ohledem na cíle sledované článkem 54 ÚPSD je tedy třeba dovodit, že použití tohoto ustanovení nelze omezit pouze na státní příslušníky členských států, jelikož toto ustanovení má širěji zajistit každé osobě, která byla odsouzena a vykonala trest nebo případně byla v členském státě pravomocně zproštěna viny, pohyb uvnitř schengenského prostoru, aniž by se musela obávat stíhání za tentýž čin v jiném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. června 2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, bod 45).
- 79 Je třeba rovněž dodat, že na jednání byla vznesena otázka, zda je oprávněnost či neoprávněnost pobytu HF v době jeho zadržení relevantní pro účely určení, zda se na něj vztahuje článek 54 této úmluvy, či nikoli.

- 80 Taková skutečnost však nemá na použití článku 54 ÚPSD dopad. I kdyby totiž pobyt dotčené osoby v době jejího zadržení nebyl oprávněný či přestal být oprávněný, nevedla by tato okolnost k jejímu vyloučení z ochrany poskytované tímto článkem.
- 81 Je pravda, že jak bylo uvedeno v bodě 76 tohoto rozsudku, zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 54 ÚPSD má zejména zajistit osobě, která byla pravomocně odsouzena v jednom členském státě, aby se mohla pohybovat uvnitř schengenského prostoru, aniž by se musela obávat stíhání za tentýž čin v jiném členském státě.
- 82 Z tohoto ustanovení však v žádném případě nevyplývá, že by uplatnění základního práva, které je v něm stanoveno, bylo podmíněno, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, splněním podmínek týkajících se oprávněnosti jejich pobytu nebo práva na volný pohyb v rámci schengenského prostoru. Jedinou podmínkou stanovenou tímto ustanovením a použitelnou ve všech případech je totiž pravomocné odsouzení v některém z členských států, přičemž se rozumí, že v případě odsouzení musí být sankce již vykonána nebo být právě vykonávána, nebo podle práva odsuzujícího státu již nemůže být vykonána.
- 83 Je rovněž třeba zdůraznit, že žádné jiné ustanovení ÚPSD nepodmiňuje použití článku 54 této úmluvy podmínkami týkajícími se oprávněnosti pobytu dotčené osoby nebo práva na volný pohyb v rámci schengenského prostoru. Zatímco toto ustanovení spadá do hlavy III ÚPSD, nadepsané „Policie a bezpečnost“, ustanovení týkající se podmínek pohybu cizinců jsou obsaženy v hlavě II této úmluvy, nadepsané „Zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob“.
- 84 Kromě toho, jak bylo připomenuto v bodech 76 a 77 tohoto rozsudku, zásada *ne bis in idem* stanovená v článku 54 ÚPSD má rovněž zaručit právní jistotu v prostoru svobody, bezpečnosti a práva tím, že zajistí dodržování pravomocných rozhodnutí orgánů veřejné moci členských států.
- 85 K dosažení tohoto cíle přitom přispívá ochrana každé osoby pravomocně odsouzené v některém členském státě, bez ohledu na její státní příslušnost a oprávněnost jejího pobytu, před dalším stíháním za stejné činy v jiném členském státě.
- 86 Z toho vyplývá, že v takové věci, jako je věc v původním řízení, bez ohledu na to, zda dotčená osoba měla či neměla v době svého zadržení legální pobyt, a tedy bez ohledu na to, zda požívala, či nikoli práva na volný pohyb podle čl. 20 odst. 1 ÚPSD, je třeba považovat ji za osobu, na kterou se vztahuje článek 54 této úmluvy.
- 87 Tento závěr není zpochybněn skutečností, že Soudní dvůr v rozsudku Červené oznámení Interpolu několikrát odkázal na právo na volný pohyb ve smyslu článku 21 SFEU, jak připomíná předkládající soud.
- 88 Z tohoto rozsudku, zejména z jeho bodů 89 až 93 a 106, totiž vyplývá, že Soudní dvůr v uvedeném rozsudku vyložil článek 54 ÚPSD pouze ve světle článku 50 Listiny, a nikoli článku 21 SFEU. Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, odkazy na článek 21 SFEU obsažené v tomto rozsudku jsou odůvodněny kontextem věci, ve které byl vydán, v níž německý státní příslušník brojil proti skutečnosti, že zveřejnění červeného oznámení Interpolu týkající se jeho osoby mu bránilo ve výkonu jeho práva na volný pohyb podle tohoto článku, neboť se nemohl bez rizika zatčení přemístit do jiného členského státu než do Spolkové republiky Německo.

- 89 Soudní dvůr ostatně v rozsudku ze dne 27. května 2014, *Spasic* (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, body 61 až 63), nevznesl výhradu k použitelnosti článku 54 ÚPSD, vykládaného ve světle čl. 3 odst. 2 SEU, ve sporu v původním řízení, přičemž se tento spor, stejně jako věc v původním řízení, týkal srbského státního příslušníka, který nepožíval práva na volný pohyb zaručeného článkem 21 SFEU.
- 90 Z toho vyplývá, že článek 54 ÚPSD ve spojení s článkem 50 Listiny brání vydání státního příslušníka třetího státu ze strany orgánů členského státu do jiného třetího státu, pokud byl tento státní příslušník již pravomocně odsouzen jiným členským státem za stejné činy, jako jsou činy, na které se vztahuje žádost o vydání, a pokud v případě odsouzení již byl vykonán nebo je právě vykonáván trest, nebo podle práva tohoto jiného členského státu již nemůže být vykonán.
- 91 Tento výklad článku 54 ÚPSD nemohou zpochybnit argumenty, které předložilo státní zastupitelství v Mnichově a německá vláda ve svých písemných vyjádřeních i na jednání, že v případě žádosti o vydání státního příslušníka třetího státu do jiného třetího státu je třeba vykládat uvedený článek restriktivně, aby byl zajištěn řádný výkon spravedlnosti a účinnost trestního stíhání. V této souvislosti tyto zúčastněné strany vyjadřují pochybnosti o tom, zda byly v řízení před slovinskými soudy zohledněny všechny skutečnosti a důkazy relevantní pro posouzení činů spáchaných HF v období, jež tyto soudy posuzovaly, zvláště některé informace, které měly údajně k dispozici orgány Spojených států.
- 92 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak zásada vzájemné důvěry mezi členskými státy, tak zásada vzájemného uznávání, která je sama založena na vzájemné důvěře mezi členskými státy, mají v unijním právu zásadní význam, neboť umožňují vytvoření a zachování prostoru bez vnitřních hranic (rozsudek ze dne 15. října 2019, *Dorobantu*, C-128/18, EU:C:2019:857, bod 46 a citovaná judikatura).
- 93 Co se týče konkrétně článku 54 ÚPSD, Soudní dvůr rozhodl, že z něj nutně vyplývá, že mezi smluvními státy existuje vzájemná důvěra v jejich příslušné systémy trestního soudnictví a že každý z uvedených států přijme uplatnění trestního práva platného v ostatních smluvních státech, i kdyby uplatnění jeho vlastního vnitrostátního práva vedlo k odlišnému řešení. Tato vzájemná důvěra si žádá, aby dotčené příslušné orgány druhého smluvního státu akceptovaly pravomocné rozhodnutí vydané na území prvního smluvního státu, které jim bylo oznámeno (v tomto smyslu viz rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 80 a citovaná judikatura).
- 94 Výklad článku 54 ÚPSD, který zastává státní zastupitelství v Mnichově a německá vláda, v tom smyslu, že by umožňoval vést proti téže osobě více trestních řízení pro tytéž činy, jako jsou činy, za které byla tato osoba v jiném členském státě pravomocně odsouzena nebo zproštěna obžaloby, by přitom zpochybnil ve vztazích mezi členskými státy samotný základ prostoru svobody, bezpečnosti a práva jako prostoru bez vnitřních hranic a nerespektoval by zásady vzájemné důvěry a vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech, na nichž je toto ustanovení založeno.

K dohodě o vydávání Německo-USA a k dohodě EU-USA

- 95 Předkládající soud se rovněž snaží zjistit, zda skutečnost, že na jedné straně dohoda EU-USA nestanoví důvod pro odmítnutí založený na zásadě *ne bis in idem*, a na druhé straně dohoda o vydávání Německo-USA omezuje působnost zásady *ne bis in idem* na rozsudky vydané v dožádaném státě, může mít vliv na odpověď na předběžnou otázku.

- 96 V tomto ohledu z článku 1 dohody EU-USA vyplývá, že Unie a Spojené státy se v souladu s ustanoveními této dohody zavázaly zdokonalovat svou spolupráci „v rámci platných vztahů mezi členskými státy a Spojenými státy americkými pro vydávání pachatelů trestných činů“.
- 97 Z článku 3 uvedené dohody, nadepsaného „Oblast působnosti ve vztahu k dvoustranným dohodám o vydávání uzavřeným členskými státy“, mimoto vyplývá, že ustanovení dohody EU-USA uvedená v člancích 4 až 14 této dohody za podmínek a způsobem stanoveným v uvedeném článku 3 nahrazují nebo doplňují ustanovení dvoustranných dohod o vydávání uzavřených mezi členskými státy a Spojenými státy.
- 98 Dohoda EU-USA se proto použije na stávající vztahy mezi členskými státy a Spojenými státy v oblasti vydávání, tedy na vztahy, které se řídí platnými dvoustrannými dohodami o vydávání, jako je dohoda o vydávání Německo-USA. Jak tvrdí Evropská komise, uvedená dohoda tak poskytuje společný rámec použitelný na postupy při vydávání do Spojených států, do něhož jsou začleněny existující dvoustranné dohody o vydávání.
- 99 Článek 16 odst. 1 dohody EU-USA mimoto stanoví, že se vztahuje na trestné činy spáchané před jejím vstupem v platnost dne 1. února 2010 i po tomto datu, a čl. 16 odst. 2 stanoví, že se použije na žádosti o vydání podané po jejím vstupu v platnost.
- 100 Vzhledem k tomu, že tato dohoda přímo nestanoví postup vydávání, ale opírá se o postupy vydávání stanovené ve stávajících dvoustranných dohodách o vydávání, musí být žádosti o vydání uvedené v jejím čl. 16 odst. 2 nutně podávány na základě dvoustranné dohody o vydávání mezi členským státem a Spojenými státy, jakou je dohoda o vydávání Německo-USA.
- 101 Z toho vyplývá, že dohoda EU-USA je použitelná na takový postup vydávání, jako je postup vydávání ve věci v původním řízení, neboť žádost o vydání byla podána na základě dohody o vydávání Německo-USA po vstupu této dohody v platnost (obdobně viz rozsudek ze dne 10. dubna 2018, Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, bod 32).
- 102 Je pravda, že dohoda EU-USA výslovně nestanoví, že by uplatnitelnost zásady *ne bis in idem* umožňovala orgánům členských států odmítnout vydání vyžádané Spojenými státy (rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 97).
- 103 Článek 17 odst. 2 dohody EU-USA však odkazuje na situace, kdy jsou ústavní zásady dožádaného státu nebo závazná pravomocná soudní rozhodnutí překážkou plnění jeho závazků při vydávání a kdy řešení této věci neupravuje ani dohoda EU-USA, ani použitelná dvoustranná dohoda, přičemž stanoví, že v takových situacích zahájí dožádaný a dožadující stát konzultace (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2018, Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, bod 40).
- 104 Článek 17 odst. 2 tudíž v zásadě dovoluje, aby členský stát na základě norem svého ústavního práva nebo na základě závazných pravomocných soudních rozhodnutí vyhradil zvláštní status pro osoby, jež již byly pravomocně odsouzeny za tentýž trestný čin, pro který je vydání požadováno, a to tím, že vydávání zakáže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2018, Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, bod 41). Poskytuje tak autonomní a podpůrný právní základ pro uplatnění zásady *ne bis in idem* v souvislosti s žádostí o vydání podanou Spojenými státy členskému státu, pokud použitelná dvoustranná dohoda tuto otázku neřeší.

- 105 Předkládající soud však poukazuje na to, že článek 8 dohody o vydávání Německo-USA sice stanoví, že se vydání nepovolí, pokud stíhaná osoba již byla pravomocně odsouzena příslušnými orgány dožádaného státu za trestný čin, pro který se o vydání žádá, avšak pro případ pravomocného rozsudku vydaného v jiném státě takovou možnost nestanoví.
- 106 Pravomoc členských států přijímat pravidla pro postup při vydávání musí však být vykonávána v souladu s unijním právem, jehož součástí je článek 54 ÚPSD a článek 50 Listiny, které je s ohledem na zjištění uvedená v bodech 86 a 101 tohoto rozsudku použitelné na věc v původním řízení. Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že i když je při neexistenci unijních právních pravidel upravujících vydávání do třetího státu nadále v pravomoci členských států přijímat taková pravidla, jsou tyto členské státy povinny při vykonávání této pravomoci dodržovat unijní právo (v tomto smyslu viz rozsudek Červené oznámení Interpolu, bod 100 a citovaná judikatura).
- 107 Předkládající soud přitom v předkládacím rozhodnutí uvádí, že článek 8 dohody o vydávání Německo-USA musí být vykládán tak, že vylučuje rozsudky vydané v jiných členských státech.
- 108 Ze zásady přednosti plyne, že pokud vnitrostátní soud, jenž má v rámci svých pravomocí uplatnit ustanovení unijního práva, nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky unijního práva, má povinnost zajistit plný účinek požadavků tohoto práva ve sporu, jenž mu byl předložen, tak, že na základě své vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakékoli vnitrostátní právní úpravy, i když je pozdějšího data, která je v rozporu s ustanovením unijního práva s přímým účinkem, aniž musí nejprve žádat o odstranění této vnitrostátní právní úpravy legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 37 a citovaná judikatura].
- 109 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, co se týče zásady *ne bis in idem* zakotvené v článku 50 Listiny, že toto ustanovení má přímý účinek (rozsudky ze dne 20. března 2018, Garlsson Real Estate a další, C-537/16, EU:C:2018:193, bod 68, a ze dne 24. října 2018, XC a další C-234/17, EU:C:2018:853, bod 38). S ohledem na judikaturu uvedenou v bodě 65 tohoto rozsudku platí totéž i pro článek 54 ÚPSD.
- 110 Je tedy na předkládajícím soudu, aby zajistil plný účinek článku 54 ÚPSD a článku 50 Listiny ve věci v původním řízení tím, že na základě své vlastní pravomoci upustí od použití jakéhokoli ustanovení dohody o vydávání Německo-USA, které je neslučitelné se zásadou *ne bis in idem* zakotvenou v těchto člancích, aniž by musel čekat na případné sjednání nového znění uvedené dohody Německou spolkovou republikou, jak vyžaduje judikatura citovaná v bodě 108 tohoto rozsudku.
- 111 V tomto ohledu je irelevantní, že, jak tvrdí předkládající soud, se Spolková republika Německo a Spojené státy v průběhu jednání o této dohodě o vydávání, která proběhla v roce 1978, dohodly, že rozhodnutí vydaná ve třetích státech nebudou překážkou vydání. Aniž jsou dotčena posouzení článku 351 SFEU v bodech 115 až 127 tohoto rozsudku, nemůže mít totiž takový závazek přednost před povinnostmi vyplývajícími pro tento členský stát z ustanovení unijního práva uvedených v předchozím bodě tohoto rozsudku od okamžiku jejich vstupu v platnost.
- 112 Je třeba dodat, že za předpokladu, že relevantní ustanovení dohody o vydávání Německo-USA nelze vyložit způsobem, který by byl v souladu s výkladem článku 54 ÚPSD a článku 50 Listiny uvedeným v bodě 90 tohoto rozsudku, je třeba dovodit, že uvedená dohoda neumožňuje vyřešit

takovou otázku týkající se uplatnění zásady *ne bis in idem*, jako je otázka vznesená ve věci v původním řízení, takže tato otázka musí být vyřešena na základě čl. 17 odst. 2 dohody EU-USA ve spojení s uvedeným článkem 50.

- 113 Vzhledem k závěru uvedenému v bodě 104 tohoto rozsudku a jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 67 a 68 svého stanoviska, na soudní rozhodnutí, jako je rozsudek Okrožného sodišče v Mariboru (Krajský soud v Mariboru) ze dne 6. července 2012, se totiž může vztahovat čl. 17 odst. 2 dohody EU-USA, neboť ze samotného znění tohoto ustanovení vyplývá, že pravomocné soudní rozhodnutí závazné povahy může být překážkou vydávací povinnosti dožádaného státu v situaci, kdy dvoustranná dohoda o vydávání mezi dotčeným členským státem a Spojenými státy neumožňuje vyřešit otázku uplatnění zásady *ne bis in idem*.
- 114 Z toho vyplývá, že skutečnost, že dohoda o vydávání Německo-USA omezuje působnost zásady *ne bis in idem* na rozsudky vydané v dožádaném státě, nemůže zpochybnit, v takové věci, jako je věc v původním řízení, použitelnost článku 54 ÚPSD vyplývající z výkladu tohoto ustanovení podaného v bodě 90 tohoto rozsudku.

K článku 351 SFEU

- 115 Je třeba ještě posoudit, zda lze, jak tvrdí předkládající soud, vykládat článek 351 první pododstavec SFEU v tom smyslu, že dohoda o vydávání Německo-USA není dotčena ustanoveními unijního práva, takže by německé orgány mohly vyhovět žádosti o vydání dotčené ve věci v původním řízení, aniž by porušily unijní právo.
- 116 Článek 351 první pododstavec SFEU stanoví, že práva a povinnosti vyplývající ze smluv uzavřených před 1. lednem 1958 nebo pro přistupující státy přede dnem jejich přistoupení mezi jedním nebo několika členskými státy na jedné straně a jedním nebo několika třetími zeměmi na straně druhé nejsou Smlouvami dotčeny.
- 117 Je třeba konstatovat, že toto ustanovení se podle svého znění na věc v původním řízení nevztahuje, jak uznává sám předkládající soud, neboť dohoda o vydávání Německo-USA byla podepsána dne 20. června 1978 a vstoupila v platnost dne 30. července 1980, tedy po 1. lednu 1958.
- 118 Předkládající soud si nicméně klade otázku, zda by toto ustanovení nemělo být vykládáno širěji v tom smyslu, že se vztahuje i na dohody uzavřené členským státem po 1. lednu 1958 nebo po datu jeho přistoupení, avšak před datem, kdy se Unie stala příslušnou v oblasti, na kterou se tyto dohody vztahují.
- 119 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že čl. 351 první pododstavec SFEU je pravidlem, které může, jsou-li splněny podmínky pro jeho použití, umožnit odchýlit se od použití unijního práva, včetně primárního práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 301 a citovaná judikatura).
- 120 Avšak podle ustálené judikatury je nutno výjimky vykládat restriktivně, aby obecná pravidla nebyla zbavena svého smyslu (rozsudek ze dne 26. února 2015, Wucher Helicopter a Euro-Aviation Versicherung, C-6/14, EU:C:2015:122, bod 24 a citovaná judikatura).

- 121 Takový striktní výklad je nutný zvláště ve vztahu k čl. 351 prvnímu pododstavci SFEU, neboť toto ustanovení umožňuje odchýlit se nikoli od konkrétní zásady, ale od použití kteréhokoli ustanovení Smluv.
- 122 Mimoto je takový striktní výklad nutný rovněž ve vztahu k povinnosti podle čl. 351 druhého pododstavce SFEU, podle které mají členské státy použít všech vhodných prostředků k odstranění neslučitelností existujících mezi dohodou a Smlouvami (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. března 2009, Komise v. Rakousko, C-205/06 EU:C:2009:118, bod 45, ze dne 3. března 2009, Komise v. Švédsko, C-249/06, EU:C:2009:119, bod 45, a ze dne 22. října 2020, Ferrari, C-720/18 a C-721/18, EU:C:2020:854, bod 67).
- 123 Navíc byl odkaz na datum 1. ledna 1958 v článku 351 prvním pododstavci SFEU nebo v případě přístupujících států na datum jejich přistoupení vložen Amsterodamskou smlouvou, která vstoupila v platnost dne 1. května 1999. Článek 234 Smlouvy o ES používal do té doby formulaci „před vstupem této smlouvy v platnost“.
- 124 Pokud tedy během jednání o Amsterodamské smlouvě členské státy změnilly to, co je nyní článkem 351 prvním pododstavcem SFEU, rozhodly se stanovit jako relevantní data 1. leden 1958 nebo pro přístupující státy datum jejich přistoupení. Tento text nebyl při přijetí Niceské a Lisabonské smlouvy změněn.
- 125 Ačkoli si členské státy již v době uzavření těchto smluv byly vědomy toho, že pravomoci Unie se mohou v průběhu času výrazně měnit, a to i v oblastech, které byly předmětem dohod, jež uzavřely se třetími státy, nestanovily možnost zohlednit pro účely čl. 351 prvního pododstavce SFEU datum, kdy se Unie stala v dané oblasti příslušnou.
- 126 Z toho vyplývá, že tato výjimka musí být vykládána v tom smyslu, že se vztahuje pouze na dohody uzavřené před 1. lednem 1958 nebo v případě přístupujících států před datem jejich přistoupení.
- 127 Článek 351 první pododstavec SFEU se proto na dohodu o vydávání Německo-USA nepoužije.

K totožnosti skutků

- 128 Za účelem poskytnutí co možná nejúčelnější odpovědi předkládajícímu soudu je dále třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je kritériem relevantním pro posouzení toho, zda jde o totéž protiprávní jednání ve smyslu článku 50 Listiny, kritérium totožnosti skutkových okolností chápaných jako soubor konkrétních skutkových okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny, jež vedly ke zproštění obžaloby nebo ke konečnému odsouzení dotyčné osoby. Tento článek tak zakazuje uložit za stejné skutky několik sankcí trestní povahy na základě různých za tím účelem vedených řízení (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 33 a citovaná judikatura).
- 129 Podmínka spočívající v existenci téhož protiprávního jednání tedy vyžaduje, aby skutkové okolnosti byly totožné. Zásada *ne bis in idem* se naopak nepoužije, pokud dotčené skutky nejsou totožné, ale pouze podobné (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 36).

- 130 Totožnost skutků je totiž třeba chápat jako soubor konkrétních okolností daných událostmi, které jsou v podstatě stejné v rozsahu, v němž se týkají téhož pachatele a jsou vzájemně neoddělitelně spjaty v čase a prostoru (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 37).
- 131 V projednávané věci z předkládacího usnesení na jedné straně vyplývá, že žádost o vydání dotčená ve věci v původním řízení se týká trestných činů, kterých se měl HF dopustit v období od září 2008 do prosince 2013. Na druhé straně předkládající soud zdůrazňuje, že skutky, za něž byl HF ve Slovinsku pravomocně odsouzen, jsou totožné se skutky, jichž se týká tato žádost o vydání, a to v rozsahu, v jakém jsou v ní popsány trestné činy spáchané do června 2010. Poukazuje tedy na to, že odsuzující rozsudek slovinských soudů se týká pouze části skutků, které jsou předmětem uvedené žádosti o vydání.
- 132 Otázka vznesená v projednávané věci však vychází z předpokladu, že skutky, jichž se žádost o vydání týká, jsou stejné jako skutky, za něž již byla stíhaná osoba pravomocně odsouzena soudy jiného členského státu.
- 133 V tomto ohledu je na předkládajícím soudu, který je jediný příslušný k rozhodnutí o skutkovém stavu, a nikoli na Soudním dvoru, aby určil, zda skutky, jež jsou předmětem žádosti o vydání ve věci v původním řízení, jsou totožné se skutky, o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto slovinskými soudy (obdobně viz rozsudky ze dne 28. září 2006, Gasparini a další, C-467/04, EU:C:2006:610, bod 56, a ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 38). Soudní dvůr však může uvedenému soudu poskytnout prvky výkladu unijního práva v rámci posouzení totožnosti skutků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. března 2022, Nordzucker a další C-151/20, EU:C:2022:203, bod 42).
- 134 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 128 až 130 tohoto rozsudku je proto třeba na jedné straně upřesnit, že zásada *ne bis in idem* ve smyslu článku 54 ÚPSD vykládaného ve světle článku 50 Listiny nemůže bránit vydání pro trestné činy údajně spáchané dotyčnou osobou, jejichž skutková podstata podle posouzení soudu dožádaného členského státu s ohledem na předložený spisový materiál nespadá do období, které soudy jiného členského státu zohlednily pro účely odsouzení.
- 135 Na druhé straně se zásada *ne bis in idem* nemůže uplatnit na případné trestné činy, na které se vztahuje žádost o vydání a jež, ačkoli byly spáchany v období zohledňovaném pro účely tohoto odsouzení, se týkají jiných skutkových okolností než těch, které byly předmětem uvedeného odsouzení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, bod 50).
- 136 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 54 ÚPSD ve spojení s článkem 50 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vydání státního příslušníka třetího státu ze strany orgánů členského státu do jiného třetího státu, pokud byl tento státní příslušník pravomocně odsouzen jiným členským státem za stejné činy, na které se vztahuje žádost o vydání, a vykonal v něm uložený trest a pokud je žádost o vydání založena na dvoustranné dohodě o vydávání, která omezuje působnost zásady *ne bis in idem* na rozsudky vydané v dožádaném členském státě.

K nákladům řízení

- 137 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Náklady vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru, než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsané v Schengenu dne 19. června 1990, jež vstoupila v platnost dne 26. března 1995, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 610/2013 ze dne 26. června 2013, ve spojení s článkem 50 Listiny základních práv Evropské unie,

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání vydání státního příslušníka třetího státu ze strany orgánů členského státu do jiného třetího státu, pokud byl tento státní příslušník pravomocně odsouzen jiným členským státem za stejné činy, na které se vztahuje žádost o vydání, a vykonal v něm uložený trest a pokud je žádost o vydání založena na dvoustranné dohodě o vydávání, která omezuje působnost zásady *ne bis in idem* na rozsudky vydané v dožádaném členském státě.

Podpisy.